

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ**

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Вченої ради Інституту
«10» лютого 2026 р., протокол № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту історії України
ІНІТУ України
історичної академії НАН України
Антифакційний
код 05416981
Валерій СМОЛІЙ

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗДОБУВАЧІВ ТРЕТЬОГО
(НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ІНСТИТУТІ ІСТОРІЇ
УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**

Введено в дію наказом
№ 4-20 від «12» лютого 2026 р.

Київ-2026

Загальні положення

Це положення визначає процедури проведення моніторингу якості вищої освіти в Інституті історії України НАН України і розроблено відповідно до Закону України “Про вищу освіту”, Положення про організацію освітнього процесу організацію освітнього процесу здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Інституті історії України НАН України, Положення про анкетування учасників освітнього процесу в Інституті історії України НАН України та інших нормативних актів.

У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

Моніторинг – це постійний, цільовий контроль і діагностика стану освіти на базі систематизації існуючих джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень з метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами, відстеження ходу будь-яких процесів за чітко визначеними показниками.

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Метою проведення моніторингу є об’єктивне, інформаційне відображення стану й динаміки якості надання освітніх послуг, ефективності управління, якості підготовки здобувачів вищої освіти в науковій установі.

Основними завданнями моніторингу є:

- отримання об’єктивної інформації про якість освіти (навчально-методичне, матеріально-технічне, інформаційне, кадрове та інше ресурсне забезпечення освітнього процесу);
- оцінювання стану якості освіти відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та Державних вимог до акредитації освітньо-наукової програми установи;
- забезпечення установи статистичною та аналітичною інформацією про якість освіти.

Види моніторингу

1. Моніторинг якості навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності є однією із базових складових визначення якості освітнього процесу і передбачає виявлення наявності затверджених у встановленому порядку:

- освітньо-наукової програми;

- опису освітньої програми;
- навчального плану;
- робочого навчального плану;
- робочих програм / силабусів з кожної навчальної дисципліни навчального плану;
- програм практичної підготовки, робочих програм практик та ін.

2. Моніторинг оцінювання якості знань здобувачів передбачає здійснення щорічного контролю за якістю знань, умінь та навичок здобувачів. Контрольні заходи - сукупність організаційно-методичних заходів щодо перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок аспірантів, набуття ними фахових компетентностей, унормування організації поточного, модульного, семестрового контролю знань аспірантів, проведення практики та методик переведення показників академічної успішності за 100-бальною системою у систему оцінок за національною шкалою та за шкалою Європейської кредитно-трансферної системи (далі – ЄКТС).

Система оцінювання знань аспірантів з кожної дисципліни включає поточний (у випадку визначення лише одного модуля), модульний та семестровий контроль знань, оцінювання результатів практики.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять.

Модульний контроль проводиться з урахуванням даних поточного контролю за відповідний модуль і має на меті оцінку результатів знань аспіранта після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену чи заліку, визначених робочим навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу:

Семестровий іспит – форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр, що відбувається як окремий контрольний захід. Форму проведення іспиту (письмова, усна, письмово-усна) та вид завдань (тест, запитання з відкритими відповідями) визначено у робочій програмі навчальної дисципліни. В оцінюванні зазвичай бере участь один викладач. При визначенні підсумкової оцінки враховують результати навчання, оцінені під час семестру, однак позитивна оцінка з дисципліни не може бути виставлена інакше, ніж у результаті успішного складання іспиту.

Семестровий диференційований залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння аспірантом навчального матеріалу із певного освітнього компонента винятково на підставі результатів виконаних індивідуальних завдань. Застосовується, зокрема, при оцінюванні практики.

Семестровий залік – форма підсумкового контролю, що передбачає оцінювання засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі

поточного контролю (за результатами роботи на практичних, семінарських заняттях, а також контрольних заходів).

Порядок і методику проведення контрольних заходів визначено у Положенні про порядок оцінювання результатів навчання аспірантів Інституту історії України НАН України.

3. Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії двічі на рік мають звітувати про хід виконання індивідуального плану аспіранта на засіданні відповідного наукового відділу з наступним представленням результатів на річній атестації аспірантів і докторантів Інституту та затвердженням на Вченій раді Інституту, додаючи письмовий звіт установленої форми.

Позитивна оцінка з атестації за рік підготовки здобувача є підставою для переведення його на наступний рік підготовки на підставі рішення Вченої ради Інституту, яке вводиться в дію наказом директора Інституту.

Кваліфікаційна атестація є підсумковою формою контролю на третьому освітньо-науковому рівні.

Обов'язковою умовою допуску до кваліфікаційної атестації (захисту дисертаційного дослідження) є успішне виконання аспірантом індивідуального плану навчальної та наукової роботи та надання відповідним науковим відділом висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Кваліфікаційна атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою Інституту на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Підготовка в аспірантурі завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту дисертації в разовій спеціалізованій вченій раді. Захист дисертації відбувається у визначеному законодавством порядку за умови надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації за результатами публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні відповідного наукового відділу.

4. Анкетування – один з інструментів оцінювання роботи наукових співробітників, які здійснюють викладання на певній освітньо-науковій програмі.

Метою анкетування є визначення думки репрезентативної сукупності учасників освітнього процесу щодо якості освітньої діяльності в Інституті та використання отриманої інформації для її удосконалення, а також з метою стимулювання професійного зростання та підвищення кваліфікації наукових співробітників, узгодження результатів діяльності Інституту з вимогами Міністерства освіти і науки України та Президії Національної академії наук України, врахування інтересів та пропозицій учасників освітнього процесу та інших зацікавлених сторін під час формулювання цілей та програмних

результатів навчання, визначення рівня задоволеності здобувачів вищої освіти освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою.

Завданнями анкетування є:

- отримання надійної та якісної інформації щодо цілей та програмних результатів навчання, якості змісту й форм навчання та викладання за освітніми програмами, академічної доброчесності, а також стосовно інших процесів, що впливають на якість освітньої діяльності (умов навчання та ресурсів, зовнішніх факторів мотивації навчання, соціально-психологічних чинників освітнього процесу тощо);

- визначення ставлення здобувачів вищої освіти до діяльності наукових співробітників, у тому числі про застосування інноваційних освітніх технологій і методик навчання в їх роботі;

- демонстрація зв'язку між діяльністю наукового співробітника (який забезпечує спеціальність) і результатами цієї діяльності, які проявляються у засвоєнні здобувачами вищої освіти загальних і фахових компетентностей, рівні їхньої культури, ерудиції, вміння застосовувати теорію на практиці;

- використання анкетування як одного з елементів моніторингу системи контролю за якістю освітнього процесу;

- отримання об'єктивної інформації про рівень задоволення здобувачів вищої освіти методами навчання і якістю викладання, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою;

- встановлення рівня якості освітнього процесу учасниками якого є різні суб'єкти освітньої діяльності;

- виявлення проблемних питань освітнього процесу в Інституті та формування пропозицій щодо покращення освітнього процесу та освітньо-наукових програм.

Анкетування проводиться, як правило, серед здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання, а також, за необхідності, серед інших зацікавлених осіб для збору та аналізу інформації, щодо якості підготовки фахівців за певною освітньо-науковою програмою в межах внутрішнього моніторингу якості освіти Інституту.

Матеріали анкетування узагальнюються і передаються для ознайомлення керівництву Інституту, керівникам проєктних груп, завідувачам наукових відділів Інституту з подальшим обговоренням на Вченій раді Інституту для удосконалення освітнього процесу та моніторингу освітньо-наукової програми з метою забезпечення якості освіти та освітньої діяльності.

Порядок проведення анкетування регулюється Положенням про анкетування учасників освітнього процесу в Інституті історії України НАН України.

Заходи з моніторингу якості освітнього процесу проводяться групою забезпечення освітнього процесу, Гарантом Освітньо-наукової програми та

відділом з підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

Результати проведеного моніторингу оприлюднюються перед Вченою радою Інституту та можуть бути опубліковані на офіційному сайті установи.